

Sygn. akt I ACz 610/13

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz
------------------------	---------------------------

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2013 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **M. P., D. P., Ł. P., W. P. i E. G.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powodów M. P., D. P., Ł. P. i E. G.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 13 czerwca 2013r. sygn. akt I C 381/13

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Przemyślu zwolnił każdego z powodów od opłaty stosunkowej od pozwu ponad kwotę 500 zł, oddalając ich wnioski w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia stwierdzono, że wnioski powodów o zwolnienie ich od kosztów sądowych rozpatrywane w kontekście obowiązku uiszczenia, na tym etapie postępowania, jedynie opłat sądowych od pozwu, zasługiwały na częściowe uwzględnienie, gdyż uiszczenie przez każdego z nich poszczególnych opłat od pozwu, przekroczyłoby ich możliwości finansowe.

Sąd poczynił szczegółowe ustalenia co do sytuacji majątkowej i rodzinnej poszczególnych powodów w oparciu o przedłożone przez nich oświadczenia. Sąd zauważył, iż każdy z powodów w toku postępowania likwidacyjnego otrzymał od pozwanego kwotę 10.000 zł tytułem odszkodowania. Ponadto M. P. pracuje, uzyskując dochód w wysokości ok. 1200 zł, a pozostali jego bracia pomimo że nie pracują, są osobami młodymi, zdrowymi mogącymi osiągnąć wynagrodzenie w wysokości osiąganego przez ich brata. Powódka E. G. również uzyskuje dochód w kwocie 1200 zł.

Z tych też względów, w ocenie Sądu Okręgowego, każdy z powodów jest w stanie uiścić kwotę po 500 zł tytułem części opłaty sądowej od pozwu bez uszczerbku w koniecznym utrzymaniu siebie i rodziny.

W zażaleniu na powyższe postanowienie, powodowie zarzucili naruszenie przepisu art. 102 ust. 1 u.k.s.c. poprzez błędne przyjęcie, iż powodom nie przysługuje prawo do zwolnienia ich od całości kosztów sądowych.

Wskazując na powyższe domagali się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez zwolnienie ich w całości z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

Skarżący podnieśli, że analiza Sądu I instancji odnośnie ich sytuacji majątkowej nie uwzględnia doświadczenia życiowego. Powodowie uzyskane od pozwanego odszkodowanie przeznaczyli na bieżące utrzymanie oraz spłatę zadłużenia z tytułu składek w KRUS-ie. Obecnie cała rodzina utrzymuje się z wynagrodzenia powoda M. P. i zasiłku rodzinnego. Żyją oni na skraju ubóstwa. Natomiast powodowie D. i Ł. P. nie są w stanie znaleźć pracy, albowiem mieszkają w małej miejscowości, w której nie ma miejsc pracy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Zażalenie powodów nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, iż zwolnienie od kosztów sądowych jest szczególnym przypadkiem pomocy państwa udzielanego osobom najuboższym, stanowiącym wyjątek od zasady ponoszenia przez strony kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym.

Zgodnie z art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594) dla uzyskania zwolnienia strona musi złożyć oświadczenie o niemożności poniesienia kosztów bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny – wraz z dokładnymi danymi odnośnie stanu rodzinnego, majątkowego i dochodów. Od sądu zależy uznanie tego oświadczenia za wystarczające. Dla rozstrzygnięcia o przyznaniu zwolnienia od ponoszenia kosztów sądowych decydujące znaczenie ma uzasadnienie wniosku, podlegające kontroli sądowej. Koszty sądowe nie mogą być postrzegane jako kategoria obciążająca jedynie najlepiej sytuowanych obywateli, stanowią bowiem dochód służący prawidłowemu funkcjonowaniu całego aparatu publicznego, zaś ich wysokość koreluje z treścią uprawnień, których sądowej ochrony domaga się strona.

Sąd Okręgowy uznał, iż twierdzenia o stanie majątkowym i rodzinnym powodów zawarte w poszczególnych wnioskach i oświadczeniach majątkowych uprawniały do zastosowania względem nich instytucji częściowego zwolnienia od kosztów sądowych w postaci zwolnienia od poszczególnych opłat sądowych od pozwu.

Sąd Apelacyjny w całości podziela niniejszą ocenę. Natomiast po stronie powodów brak jest okoliczności uzasadniających zwolnieniem ich w całości z kosztów sądowych w sprawie. Skoro powodowie zdecydowali się wnieść pozew o zapłatę tytułem zadośćuczynienia, powinni liczyć się z obowiązkiem poniesienia, choćby w części opłaty sądowej od pozwu, tym bardziej, że mieli możliwości poczynienia stosownych oszczędności, czy to z kwot otrzymanych od pozwanego, czy z bieżących dochodów.

Należy zauważyć, iż wyłożenie środków z przeznaczeniem na opłaty sądowe ma charakter tymczasowy, albowiem gdy okaże się że twierdzenia powodów będą zasadne, to Sąd o kosztach postępowania orzeknie w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, stosownie do jego wyników.

Zatem, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zakres udzielonego powodom częściowego zwolnienia od opłat sądowych od pozwu, uwzględnia wszystkie przesłanki wymienione w art. 101 ust. 1 i art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, odnosząc je w sposób właściwy do realiów przedmiotowej sprawy.

Z tych też względów, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.